

**Smrtnost osoba koje su liječene zbog uporabe
psihoaktivnih droga
u razdoblju od 2010. do 2019. godine –
kohortno istraživanje**

doc. dr. sc. Slavica Sović

VRSTA ISTRAŽIVANJA

- Kohortno istraživanje
- Retrospektivno prikupljeni podaci
 - Početak praćenja
 - Kraj praćenja

ANALIZA PODATAKA

- Mjere učestalosti
- Mjere povezanosti
 - Intervali pouzdanost uz 95%-tnu vjerojatnost
(CI95%)

ANALIZA PODATAKA

Mjere učestalosti

- Gruba stopa smrtnosti

$$= \frac{\sum \text{umrlih}}{\sum \text{osoba x godina}} \times 1\,000$$

- *Primjer 1.*

$$= \frac{14}{1.000 \text{ osoba x godina}}$$

ANALIZA PODATAKA

Mjere učestalosti (2)

Prilagodba za razlike u dobnoj i spolnoj raspodjeli

- Stratifikacija
- Standardizacija
 - Izravno standardizirane stope smrtnosti
 - Standardizirani mortalitetni omjer

ANALIZA PODATAKA

Mjere učestalosti (3)

Prilagodba za razlike u dobnoj i spolnoj raspodjeli

- **Stratifikacija**
 - Dob
 - Spol
- Kalendarska godina, regija

ANALIZA PODATAKA

Mjere učestalosti (4)

Prilagodba za razlike u dobnoj i spolnoj raspodjeli

- **Standardizacija**

- Izravno standardizirane stope smrtnosti

- (stratum specifične stope standardizirane

- prema Europskoj standardnoj populaciji)

- Ukupno, po spolu, *za svaku kalendarsku godinu*

ANALIZA PODATAKA

Mjere učestalosti (5)

Prilagodba za razlike u dobnoj i spolnoj raspodjeli

- **Standardizacija**
 - Standardizirani mortalitetni omjer (gruba stopa smrtnost u kohorti **u odnosu na** grubu stopu smrtnosti u Europi te Hrvatskoj)
- Ukupno, po spolu, *za svaku kalendarsku godinu*

ANALIZA PODATAKA

Mjere povezanosti

- Relativni rizik (RR)
- Omjer izgleda (OR)
- Omjer hazarda (HR)

ANALIZA PODATAKA

Mjere povezanosti (2)

- OR (*engl.* Odds Ratio)
 - **Povezanost** posjedovanja svojstva ili izloženosti s binarnim ishodom)
 - Univarijatni i multipli logistički modeli (prilagodba za razlike u raspodjeli obilježja)

ANALIZA PODATAKA

Mjere povezanosti (3)

- Interpretacija RR, OR, HR
 - CI95% > 1 – rizični čimbenik
 - CI95% obuhvaća „1” – nema povezanosti
 - CI95% < 1 – zaštitni čimbenik

Rizični čimbenici u univarijatnim logističkim modelima

muški spol vs ženski spol, živi sam vs s partnerom, nezaposleni i umirovljenici vs zaposleni, osnovna škola vs SSS, rastavljen ili slobodan vs brak, sam se prijavio za tretman vs ostali, heroin vs Buprenofin i metadon, iv konzumacija, ušmrkavanje, oralna konzumacija vs pušenje, povijest predoziranja, HIV, Hepatitis B, Hepatitis C, nema tretman u službi

Tablica 1. Analiza prediktivnih vrijednosti analiziranih obilježja na smrtni ishod u osoba koje su liječene zbog uporabe psihoaktivnih droga u Republici Hrvatskoj u periodu od 2010. do 2019. godine

Varijabla		OR	CI95% (OR)	P
Spol	Ženski	ref		
	Muški	0,8	0,6 - 1,04	0,097
Radni status na kraju	Radni odnos	ref		
	Student ili učenik	1,75	0,7 – 4,5	0,251
	Umirovljenik	2,3	1,6 - 3,1	<0,001
	Nezaposlen	1,8	1,5 – 2,3	<0,001
Bračni status na kraju	Brak ili zajednica	ref		
	Rastavljen	1,76	1,36 – 2,32	<0,001
	Udovac	1,38	0,63 – 3	0,426
	Neoženjen	1,27	1,03 – 1,58	0,024
Tko je uputio na liječenje?	Osobno	ref		
	Obitelj ili prijatelji	0,9	0,6 – 1,4	0,768
	Liječnik, socijalna ili druge	0,8	0,6 – 1	0,052
	Sud, odo, policija	0,8	0,49 – 1,3	0,372
Način uzimanja glavnog sredstva na kraju	Pušenje	ref		
	Intravenski	3,5	1,9 - 6,6	<0,001
	Ušmrkavanje	2,38	1,2 – 4,6	0,009
	Jede/ pije	1,8	0,9 - 3,7	0,113
Intravensko uzimanje u proteklih mjesec dana	Ne	ref		
	Da	1,9	1,5 – 2,4	<0,001
Je li HIV pozitivan?	Nije testiran	ref		
	Test pozitivan	2,9	0,98 – 9	0,064
	Test negativan	1,3	0,9 - 2,1	0,206
Je li Hepatitis B pozitivan?	Nije testiran	ref		
	Test pozitivan	1,6	1,01 - 2,6	0,043
	Test negativan	0,96	0,67 - 1,4	0,791
Tretman	Ne	ref		
	Da	0,7	0,6 – 0,9	0,001
Dob ulaska		1,05	1,03 - 1,06	<0,001
Dob prvog uzimanja		0,96	0,94 – 0,98	<0,001